

Hlutverkaheiti – enska

Formáli

Þýðingarteymi RDA valdi hlutverkaheiti á íslensku til skráningar í Gegni. Tillögum um fleiri heiti úr MARC Code List for Relators eða RDA Toolkit Relationship Designators má beina til Rögnu Steinarsdóttur, ragnas@landsbokasafn.is, eða Sigrúnar J. Marelsdóttur, sjm@landsbokasafn.is.

Hlutverkalistinn inniheldur valorð og vikorð sem raðað er í stafrófsröð. Valorðin eru heiti á hlutverkum sem notuð eru í deiliviði e í marksviðum 100, 110, 700 og 710. Vikorðin sem vísað er frá eru skáletruð. Innan sviga eru yfirheiti sem einnig er vísað frá.

Þýðinguna unnu Hildur Gunnlaugsdóttir, Ragna Steinarsdóttir og Sigrún J. Marelsdóttir.

Enskt heiti	Kóði	Íslenskt heiti	Skýring / umfangslýsing
abridger	abr	stytting	Notið höfundur þegar um meiriháttar breytingu á upprunalegu verki er að ræða
actor	act	leikari	
addressee	rcp	viðtakandi	Notað um viðtakanda sendibréfa
animator	anm	hreyfimyndagerð	Notað um myndlífgun, þ.e. þegar teiknimyndapersónur eða leikbrúður eru látnar hreyfast líkt og lifandi verur
architect	arc	arkitekt	
arranger	arr	útsetning	Útsetning tónlistar
artist	art	myndlistarmaður	Notað um listmálara, grafíklistamenn og leirlistarmenn
author	aut	höfundur	Notað um höfund og meðhöfund texta, óháð miðlun
<i>(author of afterword)</i>	<i>aft</i>	höfundur viðprents	Notið höfundur viðprents
author of introduction	aui	höfundur viðprents	Viðprent er notað um viðbótarefni, t.d. formála, inngang og eftirmála eftir aðra en höfund meginexta
cartographer	ctg	kortagerð	
choreographer	chr	danshöfundur	Sá sem semur ballett eða annað dansverk sem ætlað er til flutnings, t.d. í leikhúsi
cinematographer	cng	kvikmyndataka	
<i>(collaborator)</i>		<i>(samstarfsaðili - notið þrengri heiti)</i>	Notið nákvæmari heiti, t.d. ritstjóri, þýðandi, myndskreyting

Hlutverkaheiti – enska

commissioning body		verkbeiðandi	Aðili sem verk er unnið fyrir
compiler	com	samantekt	Notað um þann sem safnar, velur og skipuleggur verk, t.d. ritaskrá
composer	cmp	tónskáld	
conductor	cnd	stjórnandi	Notað um hljómsveitarstjóra og kórstjóra
consultant*	csl	ráðgjöf*	
<i>(contributor)</i>	<i>ctb</i>	<i>(aðild - notið þrengri heiti)</i>	Notið nákvæmari heiti, t.d. ritstjóri, þýðandi, myndskreyting
contractor*	ctr	verktaki*	
costume designer	cst	búningahönnun	
cover designer	cov	kápuhönnun*	Einkum notað um íslenskar bækur ef kápa sér sérstaklega vegleg og hönnuður kemur fram
<i>(creator)</i>	<i>cre</i>	<i>(skapari - notið þrengri heiti)</i>	Notið þrengra heiti, t.d. höfundur eða tónskáld
curator	cur	sýningarstjórn	Notað um t.d. stjórnanda listsýningar
dancer	dnc	dansari	
dedicatee	dte	samið fyrir	Notað um tónlistarmann sem tónverk er samið fyrir
degree granting institution*	dgg	útskriftaraðili*	Stofnun sem útskrifar/veitir háskólagráðu
designer	dsr	hönnun	Mótun eða skipulag hluta, mannvirkja eða umhverfis til framleiðslu eða byggingar þar sem sameinað er fagurfræðilegt og hagkvæmt gildi
director	drt	leikstjóri	Leikstjóri kvikmynda og leikverka
distributor**	dst	dreifingaraðili**	Aðili sem ber ábyrgð á dreifingu útgefins efnis (einkum tónlistar, kvikmynda og hljóðbóka)
editor	edt	ritstjórn*	Ritstjóri greinasafns, fjölbindaverks eða tímarits, t.d. umsjón eða endurskoðun útgáfu, skýringar eða val efnis
<i>(editor of compilation)</i>	<i>edc</i>	<i>ritstjórn*</i>	
enacting jurisdiction*	enj	stjórnvald*	Notað um það stjórnvald sem setur lög eða reglugerðir í tilteknu lögsagnarumdæmi
<i>(film director)</i>	<i>fmd</i>	<i>leikstjóri</i>	

Hlutverkaheiti – enska

film editor	flm	klippari	Sá sem klippir kvikmynd Notað við skráningu á kvikmyndum
<i>(film producer)</i>	<i>fmp</i>	framleiðandi	
filmmaker	fmk	kvikmyndagerðarmaður	Sá sem býr til kvikmynd og ber sem einstaklingur ábyrgð á tilurð og allri framkvæmd vegna kvikmyndarinnar
honoree	hnr	til heiðurs	Notað um þann sem heiðurs- og afmælisverk eru skrifuð fyrir
host*	hst	þáttastjórnandi*	Notað um útvarps- og sjónvarpsþáttastjórnendur sem fá til sín gesti (t.d. Gísli Marteinn Baldursson og Egill Helgason)
host institution	his	sýningarstaður	Notað t.d. um leikhús, listasafn eða tónleikasal þar sem listviðburður á sér stað
illustrator	ill	myndskreyting	
instrumentalist	itr	hljóðfæraleikari	Notað um hljóðfæraleikara, einleikara og undirleikara
interviewee	ive	viðmælandi	
interviewer	ivr	spyrill	
<i>(issuing body)</i>	<i>isb</i>	útgefandi	
<i>(joint author)</i>		höfundur	
letterer*		stafagerð*	Notað um myndskreytara sem sér um að teikna texta og hljóð í myndasögum
librettist	lbt	höfundur óperutexta	Notað við skráningu á tónlist
lyricist	lyr	höfundur söngtexta	Notað við skráningu á tónlist
manufacturer*	mfr	framleiðandi prentefnis*	Notað um skipulagsheild sem framleiðir einkum óútgefið efni, t.d. fjölfaldað kennsluefni
<i>(musician)</i>	<i>mus</i>	hljóðfæraleikari	
narrator	nrt	lesari	T.d. lesari hljóðbókar eða þulur í sjónvarpsþætti
onscreen presenter*	osp	kynnir á skjá*	Notað um aðila sem birtist í mynd og kynnir eða segir frá (t.d. Ómar Ragnarsson í Stiklum eða Attenborough þar sem hann birtist í mynd)

Hlutverkaheiti – enska

performer	prf	flytjandi	Notað um skipulagsheild, t.d. hljómsveit eða kór. Notað um einstaklinga þegar ekki er hægt að greina þrengra heiti, t.d. leikari, lesari, sögumaður, dansari, hljóðfærleikari, söngvari
photographer	pht	ljósmyndari	
producer	pro	framleiðandi	Notað um framleiðanda kvikmynda, leikverka, hljóðrita o.s.frv., bæði einstakling og skipulagsheild
publisher	pbl	útgefandi	Forleggjari, forlag, bókaútgefandi, útgefandi tónlistar o.s.frv.
puppeteer	ppt	leikbrúðustjórnandi	
recordist	rcd	upptaka	Notað um þann sem tekur upp hljóð eða mynd
screenwriter	aus	handritshöfundur	Höfundur kvikmyndahandrits og leikhandrits
singer	sng	söngvari	
sponsor*	spn	styrktaraðili*	
storyteller	stl	sögumaður	Notað um framsögn og lestur með leikrænni tjáningu. Notið lesari í vafatilfellum
transcriber*	trc	skrifari*	Notað um þann sem skrifar upp texta útfærslu (expression) án þess að breyta innihaldi eða bæta við, t.d. þann sem skrifar upp handrit
translator	trl	þýðandi	
<i>(writer of afterword)</i>		höfundur viðprents	
<i>(writer of foreword)</i>		höfundur viðprents	
<i>(writer of introduction)</i>	win	höfundur viðprents	
<i>(writer of postface)</i>		höfundur viðprents	
<i>(writer of preface)</i>	wpr	höfundur viðprents	